

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 69/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s. r. o., Závodská cesta 24, Žilina, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Martin Dikoš, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 63/2018 z 21. júna 2018 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 9 Co 63/2018-524 z 10. októbra 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 184/2019 z 29. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

S ť a ť n o s ť n á a r g u m e n t á c i a

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 63/2018 z 21. júna 2018 v spojení s opravným uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 63/2018-524 z 10. októbra 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 184/2019 z 29. januára 2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“, spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou na Okresnom súde Žilina a vedenou pod sp. zn. 8 C 286/2007 proti žalovanej obchodnej spoločnosti Všeobecná úverová banka, a. s. (ďalej len „žalovaná“, v citáciách aj „žalovaný“), domáhal nároku na náhradu škody vo výške 8 661,71 € s príslušenstvom. Vznik škody sťažovateľ odôvodnil tým, že žalovaná porušila povinnosti plynúce jej zo sťažovateľom udeleného plnomocenstva na prevod nehnuteľností za sumu 2 500 000 Sk na kupujúceho Píla Višňové, s. r. o. V dôsledku neplatného dojednania splatnosti druhej časti kúpnej ceny vo výške 700 000 Sk v kúpnej zmluve zo 16. marca 2000 zapríčinila omeškanie sťažovateľa s úhradou jeho záväzkov splatných v čase splatnosti prvej časti kúpnej ceny dojednanej žalovanou, a to proti veriteľovi Urbariát – pozemkové spoločenstvo Dlhé Pole vo výške 368 448 Sk, ktoré sťažovateľ nebol schopný splniť inak než z kúpnej

ceny dojednanej žalovanou. Vzniknutá škoda potom zodpovedala príslušenstvu pohľadávky a nákladom spojeným s jej vymáhaním, ktoré by nevznikli, ak by žalovaná konala v súlade so svojimi povinnosťami plynúcimi jej z udeleného plnomocenstva.

2.1 O podanej žalobe právoplatne rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom (v spojení s opravným uznesením), keď rozsudok súdu prvej inštancie (č. k. 8 C 286/2007-296 z 26. októbra 2016) zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. V priebehu predmetného konania pred vydaním napadnutého rozsudku krajský súd ako súd odvolací zrušil tri rozsudky súdu prvej inštancie, a to prvý rozsudok, ktorým bola žaloba zamietnutá, a ďalšie dva rozsudky, ktorými bolo žalobe vyhovené.

2.2 Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením, keď dovolanie uplatnené podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) odmietol podľa § 447 písm. c) CSP a dovolanie uplatnené podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že *„Krajský súd v Žiline na rozdiel od Okresného súdu Žilina svoje rozhodnutie založil na tvrdení absencie príčinnej súvislosti medzi konaním Žalovaného a vznikom škody, a to bez logického a presvedčivého zdôvodnenia, ktoré by opieral o vykonané dokazovanie, keď z odôvodnenia Odvolacieho rozsudku nevyplýva, aké dôkazy súd vykonal, ani ako ich vyhodnotil, čo vedie Sťažovateľa k záveru o arbitrárnosti Odvolacieho rozsudku, voči ktorému Najvyšší súd Slovenskej republiky nevykonal meritórny dovolací prieskum. Najvyšší súd Slovenskej republiky pritom považoval odôvodnenie Odvolacieho rozsudku za dostatočne presvedčivé, napriek tomu, že vykonané dokazovanie oboznámením dvoch listín v ňom nebolo nijakým spôsobom zmienené, pre čo Sťažovateľ nutne považuje Odvolací rozsudok za nepreskúmateľný, a to o to viac, keď Okresný súd Žilina v troch rozsudkoch Sťažovateľovi priznal ním uplatnený nárok a Krajský súd v Žiline zmenou posledného zo žalobe vyhovujúcich rozsudkov prekvapivo žalobu po viac ako 11 rokoch zamietol s odôvodnením o absencii príčinnej súvislosti bez akejkoľvek opory vo vykonanom dokazovaní. Odvolací rozsudok nemožno*

považovať za odôvodnený objektívne uspokojivým spôsobom, ktorý by nezakladal dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f) CSP.

... Záver Krajského súdu v Žiline bez bližšieho vysvetlenia a opory vo vykonanom dokazovaní o tom, že z plnomocenstva nevyplývala povinnosť Žalovaného zrealizovať predaj Nehnutelností v určitej lehote, nemôže obstať, keď práve a výlučne z úkonu udelenia plnomocenstva na čas neprítomnosti Sťažovateľa v dôsledku jeho odcestovania na dovolenku na 10 dní vyplýva, že k uzavretiu kúpnej zmluvy malo dôjsť v čase jeho neprítomnosti. Ak by v tomto čase kúpna zmluva nemala byť uzavretá, potom by nebol dôvod na udelenie plnomocenstva zo strany Sťažovateľa Žalovanému. A teda s cieľom čo najrýchlejšieho speňaženia Nehnutelností, s ktorým Sťažovateľ počítal a na ktorý sa mohol oprávnené spoliehať, splnomocnil na uzavretie predmetnej zmluvy Žalovaného, ktorej cieľom bolo jednak uspokojenie pohľadávky Žalovaného, ale aj očakávaný príjem Sťažovateľa, z ktorého by bol Sťažovateľ schopný svoje záväzky splniť. Nakoľko však k uvedenému nedošlo, konanie Žalovaného viedlo k vzniku škody na strane Sťažovateľa, a teda majetkovému úbytku na jeho strane, ku ktorému by nedošlo, ak by Žalovaný neporušil svoju povinnosť, resp. neprekročil svoje oprávnenia plynúce mu z udeleného plnomocenstva.“.

4. Sťažovateľ zastáva názor, že k porušeniu ním označených práv došlo napadnutým rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu, ktorým vytýka „*ich arbitrárny postup odnímajúci Sťažovateľovi jeho právo na súdnu ochranu, ktoré mu v dôsledku ich nesprávnych rozhodnutí nebolo poskytnuté a zachované. Prekvapivé závery Odvolacieho rozsudku bez preskúmateľného odôvodnenia odobrené Najvyšším súdom Slovenskej republiky odmietajúcim dovolanie Sťažovateľa pre absenciu dovolacieho dôvodu nemôžu byť ústavne udržateľné, a preto znamenajú zásadný zásah do základných práv Sťažovateľa, ktorých ochrany sa domáha touto sťažnosťou. Dôsledkom nesprávnych súdnych rozhodnutí špecifikovaných vyššie došlo k neoprávnenému zásahu do majetkovej sféry Sťažovateľa, ktorý nebol reparovaný priznaním jeho nároku na náhradu škody, a to celkom neočakávaným spôsobom bez primeraného odôvodnenia po 11 rokoch trvajúcim súdnym spore.“.*

5. Sťažovateľ zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý odôvodnil tým, že „výrok Odvolacieho rozsudku, ktorým bol priznaný Žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu tvorí podklad pre rozhodnutie o výške náhrady trov konania podľa ust. § 262 ods. 2 CSP, ktorý podklad pre toto rozhodnutie by mohol zaniknúť v dôsledku rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o tejto sťažnosti, ak by jej bolo vyhovené. Odloženie vykonateľnosti Odvolacieho rozsudku nie je v rozpore s verejným záujmom. Rozhodnutím o výške náhrady trov konania patriacej Žalovanému by došlo k neopodstatnenej a závažnej ujme na majetkových právach Sťažovateľa spôsobenej nezákonným rozhodnutím a vo výsledku k vzniku neoprávneného majetkového prospechu na strane Žalovaného v prípade zrušenia napadnutých rozhodnutí.“.

6. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu (v spojení s opravným uznesením) a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnuté rozhodnutia zruší, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľovi prizná náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q) r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (súdu)

a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 444/2018).

13. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

14. Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení ním označených práv napadnutými rozhodnutiami, ktorým vytýka ich neodôvodnenosť a arbitrárnosť, čo spôsobuje ich ústavnú neudržateľnosť.

16. Ústavný súd sa v prvom rade aj vzhľadom na argumentáciu sťažovateľa zaoberal otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti.

17. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

18. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty ani v minulosti, ani teraz neumožňuje zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentná povaha § 124 zákona o ústavnom súde (predtým § 53 ods. 3, pozn.) neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

19. Keďže napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sa stalo právoplatným 19. marca 2020 a sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 19. júna 2020 (podacia pečiatka na obálke), teda po uplynutí lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde, ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa s otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti. Podľa § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov v čase od 27. marca 2020 (dátum nadobudnutia účinnosti zákona) do 30. apríla 2020 spočívali lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku práva. V uvedenom období teda lehoty neplynuli a od 1. mája 2020 ich plynutie pokračuje, resp. pokračovalo. Z doslovného znenia uvedeného ustanovenia

vyplýva, že spočívanie lehôt sa týka len ochrany práv v súkromnoprávných vzťahoch. Vychádzajúc z cieľa predmetnej právnej úpravy a celospoločenskej situácie, za ktorej boli mimoriadne opatrenia zákonodarcom prijaté, je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že sťažením uplatnenia ochrany svojich práv v mimoriadnej situácii sú (boli) potenciálne postihnutí aj nositelia práv vyplývajúcich z iných než súkromnoprávných vzťahov (napríklad práva, ochrana ktorých sa uplatňuje v správnom súdnictve, ale aj v súdnictve ústavnom). Ústavný súd (napr. na rozdiel od ESLP) nemá zákonom danú možnosť sám svojím vlastným vnútorným aktom rozhodnúť o predĺžení lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, rešpektuje však vo svojej činnosti *inter alia* princípy právneho štátu, princíp rovnosti, povinnosť ústavne konformného výkladu a aplikácie právnych noriem (čl. 152 ods. 4 ústavy), ako aj materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd. Vychádzajúc z čl. 46 ústavy, s ohľadom na § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. II až IV CSP preto považuje spočívanie lehoty na uplatnenie práva v uvedenom období za aplikovateľné aj na posudzovanie dodržania lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. V deň pokračovania plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (1. mája 2020) zostávalo do jej uplynutia 54 dní, t. j. k jej uplynutiu došlo 23. júna 2020 (19 dní do uplynutia zákonnej dvojmesačnej lehoty a 35 dní, keď lehota spočívala). Sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 19. júna 2020. Prejednávanú ústavnú sťažnosť preto ústavný súd považuje za podanú včas.

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu (v spojení s opravným uznesením krajského súdu)

20. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

21. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, bolo prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ aj využil (a to bez toho, aby v ústavnej sťažnosti tvrdil,

že niektorá z jeho dovolacích námietok nebola v dovolacom konaní uplatniteľná), a jeho námietkami obdobnými s námietkami uplatnenými v ústavnej sťažnosti sa zaoberal najvyšší súd ako súd dovolací. Z uvedeného dôvodu sa v sťažovateľovej veci uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

22. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie z dôvodu procesnej vady podľa § 420 písm. f) CSP a zároveň prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Pokiaľ však ide o námietky proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu uplatnené v ústavnej sťažnosti, tieto vyjadrujú len všeobecný nesúhlas s odmietnutím dovolania v kontexte takého jeho neúspechu vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu okrem okolností súvisiacich s doplnením dokazovania popísaných v bode 26 tohto odôvodnenia.

23. Ústavný súd už judikoval, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

24. Ústavný súd konštantne poukazuje na to, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej

právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016, II. ÚS 255/2018) – k takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke prípustnosti dovolania.

25. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

Podľa § 431 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Podľa § 431 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 447 písm. c) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Podľa § 447 písm. f) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo aj dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

26. Po citácii všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania vymedzenej v Civilnom sporovom poriadku pristúpil najvyšší súd v napadnutom uznesení k posúdeniu prípustnosti sťažovateľom podaného dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktoré sťažovateľ odôvodnil nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu. Najvyšší súd zdôraznil, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú sťažovateľom namietanú procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, keď odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj odlišné právne závery ako súd prvej inštancie, a to bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie, resp. aby ho zopakoval alebo doplnil, dovolací súd uviedol (bod 10 odôvodnenia napadnutého uznesenia), že *„z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP ide o nedôvodnú a neopodstatnenú námietku. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd v súlade s ustanovením § 385 CSP na prejednanie odvolania nariadil pojednávanie na deň 24. mája 2018. Na tomto pojednávaní oboznámil podstatný obsah spisu a v zmysle ustanovení § 383 a § 384 ods. 1 CSP zopakoval dokazovanie oboznámením obsahu listín (§ 204 CSP), ktoré považoval za relevantné pre jeho rozhodnutie [splnomocnenie z 10. marca 2000... a kúpna zmluva zo 16. marca 2000...]. Preto uvedená argumentácia dovolateľa neobstojí.“*. Ústavný súd dodáva, že materiálne vo vzťahu k naplneniu práva na spravodlivý proces je podstatné vyrovnanie sa s otázkou, že k doplneniu, resp. zopakovaniu dokazovania odvolacím súdom reálne došlo, a nie konštatácia takého postupu v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ako sa sťažovateľ domnieva.

26.1 V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, v dôsledku čoho je napadnutý rozsudok krajského súdu arbitrárny a nepreskúmateľný, dovolací súd vo všeobecnosti rozobral okolnosti týkajúce sa posudzovania prípustnosti dovolania. Následne konštatoval, že *„odôvodnenie dovolaním*

napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je síce stručné, ale podľa názoru dovolacieho súdu má všetky podstatné zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V reakcii na dovoláciu argumentáciu žalobcu dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Pre úplnosť dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá.“ (bod 11.3 odôvodnenia napadnutého uznesenia).

26.2 K sťažovateľom vyvodenej prípustnosti dovolania z § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd uviedol (body 13.1 až 13.2 odôvodnenia napadnutého uznesenia), že „*právne relevantná otázka v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou (dovolateľom) v dovolaní vymedzená jasným, určitým, konkrétnym a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť, prípadne aj dôvodnosť dovolania. Dovolateľ však v rámci tohto dovolacieho dôvodu v dovolaní vyššie uvedeným spôsobom nešpecifikoval, ktorá konkrétna, z hľadiska tohto sporu relevantná právna otázka ešte nebola dovolacím súdom vyriešená. Samotná polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, eventuálne spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd rozhodol, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli.*

V prípade absencie vymedzenia právnej otázky v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd, pretože ak by k tomu pristúpil, dopustil by sa procesne neprípustného dovolacieho prieskumu, ktorý by bol (všeobecne) v zjavnom rozpore s novou koncepciou právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania, nastolenou prijatím aktuálneho procesnoprávneho predpisu – Civilného sporového poriadku, a zároveň takýto neprípustný dovolací prieskum by sa (konkrétne) priečil i cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj analogicky

1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 117/2017, 3 Cdo 6/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017).“.

26.3 S prihliadnutím na už citované najvyšší súd dospel k záveru, že v konkrétnych okolnostiach veci nedošlo k naplneniu dovolateľom tvrdených dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a preto dovolanie v súlade s § 447 písm. c) a f) CSP odmietol bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

27. Prihliadajúc na relevantné časti napadnutého uznesenia, ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch, ktoré bol najvyšší súd v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať [aj keď s výnimkou, pokiaľ ide o všeobecnú charakteristiku prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v bodoch 9 a čiastočne 11.1 a 11.2 odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorá je už aktuálnou rozhodovacou činnosťou ústavného súdu prekonaná, čo však bolo reparaované následným vecným posúdením dotknutej dovolacej námietky, a to bez ohľadu na jej formálne odmietnutie pre neprípustnosť]. Najvyšší súd teda rozhodol o dovolaní zákonom predpokladaným spôsobom, rešpektujúc pritom citovanú relevantnú právnu úpravu vzhľadom na jej účel, ako aj judikatúru ústavného súdu. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu tak nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, a jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné.

28. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nie je sama osebe postačujúca na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup všeobecného súdu bol v súlade so zákonom, aby bol

ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V takom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

29. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a ako takú ju v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu

30. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu odvíja od negatívneho konečného rozhodnutia všeobecných súdov konajúcich v jeho právnej veci.

31. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva garantovaného v čl. 1 dodatkového protokolu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo.

32. Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzala do úvahy ani príčinná

súvislosť s namietaným porušením základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a vzhľadom na to ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

33. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2021

Libor DULÁ
predseda senátu